

Speltid: 26 min

Från: 13 år och uppåt

Ämne: Samhällskunskap, ekonomi

Produktionsland:
USA, 2017

Svensk version:
© Cinebox, 2018

Ansvarig utgivare:
Ann Nordström

Filmmnr: EDU0050

För ytterligare källinformation:
Kontakta Cinebox
08-445 25 50

Internationella händelser

Ibland kan det vara lärorikt att ta del av världshändelser ur ett annat perspektiv än vi är vana vid. Det kan vara utlandets blick på Sverige eller Sveriges blick på andra länder. I serien *Internationella händelser* skildras aktuella konfliktområden och världsgemensamma händelser i en amerikansk produktion.

USA är en stormakt och en aktör på många platser på jorden. I programmen ges intressanta förklaringar till de internationella insatserna utifrån amerikanska och lokala experter. Diskutera vinkeln och avsändarens roll i seriens olika delar.

Europeiska unionen

Filmen inleds med en kort historisk tillbakablick på EU:s grundande och betydelse i början. När kol- och stålunionen bildades ledde det till att det under 1940- och 50-talet öppnades upp en gemensam marknad i Europa. Det lade också grunden för bildandet av EU och så småningom den gemensamma valutan. 2017 var det 28 länder som var medlemmar i EU och 19 som var med i eurosamarbetet.

När filmen går över till att diskutera den position EU har i dag är det främst några av de svåra utmaningar som unionen ställts inför på senare tid som är i fokus.

I samband med den ekonomiska krisen som uppkom 2008 visade det sig att Grekland och flera andra länder i Europa levde över sina tillgångar. Det var enkelt att skaffa lån och det vällde in pengar till exempelvis till Grekland, Spanien och Irland från banker i länder med mer stabil ekonomi, som Tyskland och Sverige. För att få ordning på ekonomin och den europeiska marknaden behövde de länder som hade en mer stabil ekonomi dela med sig till andra länder. I många sydeuropeiska länder blev den ekonomiska krisen stor, värre än den stora

depressionen på 30-talet, med hög arbetslöshet som följd. Den gemensamma valutan hindrade i det här fallet ländernas möjligheter att möta krisen, då några av de verktyg som man vanligtvis kan använda för att hantera en ekonomisk kris inte var möjliga att ta till.

2015 kom över en miljon människor från Syrien, Mellanöstern och Nordafrika till Europa i sökandet efter hjälp på grund av krig och förföljelser i hemlandet. Flyktingströmmen ledde till en kris, främst i fråga om politik. Den utmanar flera av de grundläggande tankarna i det europeiska samarbetet med öppenheten och den fria rörligheten över gränserna. Det har också medfört mycket synliga migrationsfientliga uttryck. Det är till de fattiga länderna i södra Europa som migranterna oftast kommer och regeringarna i dessa länder vill att EU ska dela på ansvaret för de asylsökande. Som det är i nuläget måste migranter söka asyl i de länder som de först kommer till, enligt Dublinförordningen. Det ledde till att vissa länder satte upp gränser för att hindra migranter att ta sig in i landet medan andra, som Tyskland exempelvis, öppnade upp landet för att ta emot fler flyktingar.

Frågan om flyktingkvoter har lett till en intensiv politisk debatt och en splittring inom och mellan länderna. Den har även bidragit till att flera invandringsfientliga partier från olika europeiska länder har växt sig starkare. Den framväxande extremhögern baseras enligt filmen till stor del på osäkerhet och otrygghet. Exempelvis lyfter man fram den ekonomiska otryggheten på grund av den globala ekonomin, den fysiska otryggheten i och med terrorhoten och en kulturell otrygghet som bygger på en rädsla för det mångkulturella.

Det har på senare tid dykt upp fler EU-skeptiker på den politiska arenan, vilket har skapat en oro för att hela projektet kan komma att raseras. De menar bland annat att de styrande politikerna skapar förordningar som hindrar ekonomisk tillväxt och att systemet blivit mer odemokratiskt. Frustrationen kommer också av att människor på många håll inte har det så bra ställt.

De undrar om EU-samarbetet hjälper dem mot billig Kinainport och att hålla arbetslösheten nere. Analytiker menar att det är viktigt att medlemsländerna avstår från en del av sitt självstyre för att samarbetet ska fungera, men det är många medlemsländer motvilliga till. En maktkris har uppstått, som fördjupades ytterligare av att Storbritannien valde att lämna in en ansökan om att lämna EU och att förhandlingar nu pågår om genomförandet. Den s.k. brexitrörelsen gick segrande ur striden om ett brittiskt uttåg ur EU. Vad innebär detta för EU:s framtid? Kommer fler länder att göra samma sak? Vad innebär det för Storbritanniens framtid?

Filmen avslutas med en diskussion kring EU:s roll på världsmarknaden och hur globaliseringen kommer att påverka EU och dess befolkning i framtiden, samt EU:s roll i världspolitiken.

Begrepp/Nyckelord

Kol- och stålunionen, EU, Euro, ekonomi, valuta, ekonomisk kris, arbetslöshet, flyktingströmmar, migranter, högerextremism, Brexit, frihandel, TTIP, Europa, politik

Frågor till filmen

1. Vad var kol- och stålunionen för något? När bildades den?
2. När bildades EU?
3. Vilket var syftet från början med att EU grundades?
4. Hur många länder är medlemmar i EU?
5. Vilka delar styr medlemsländerna över själva?
6. Vilka risker finns det för ett land att gå med i ett samarbete kring en gemensam valuta? Vilka ekonomiska verktyg är det som man missar när man har en gemensam valuta.
7. Vad innebär Dublinförordningen?
8. Vad menas med flyktingkvoter?
9. Varför valde Storbritannien att lämna EU? Vilka argument lyftes fram i debatten?
10. Vad är TTIP? Vad innebär det?

Diskussionsfrågor

1. Vilka för- och nackdelar finns det med EU?
2. Hur tycker du att man inom EU har hanterat de stora flyktingströmmarna under senare år? Hur tycker du att man inom EU ska samarbeta i den här frågan för att få det att fungera bra i framtiden?
3. Hur ser framtiden ut för EU? Vilka är de största utmaningarna? Behöver unionen förändras på något sätt?

Förslag till arbete med filmen:

- Låt eleverna anteckna svar på frågorna under tiden att ni tittar på filmen. Låt dem berätta för varandra vad de skrivit ned.
- Dela in klassen i grupper som samtalar kring diskussionsfrågorna. Låt dem redovisa sina tankar för hela klassen efter en stund.
- Arbeta med fördjupningen om ni tycker att det passar in i planeringen.

Fördjupning

- Fokusera på Sveriges roll i EU och vilka för- och nackdelar det finns för oss att vara med i EU. Föreställ er att det uppkommer en opinion som vill lämna EU och lanserar sina krav i en swexit-kampanj. Dela in klassen i olika grupper som ska debattera kring ett svenskt uttåg ur EU. Jobba gärna med källkritik när eleverna ska söka fakta för sina argument.
- Fundera över hur det hade gått för Sverige om vi hade anslutit oss till den gemensamma valutan EURO i stället för att behålla kronan. Hade Sverige haft en starkare ekonomi än i dag, eller en svagare? Diskutera i smågrupper och anteckna era svar innan ni redovisar för klassen.

Här kan du hämta mer information

https://europa.eu/european-union/about-eu_sv

<https://www.so-rummet.se/fakta-artiklar/europeiska-unionen-eu>

<http://eu.riksdagen.se>

<https://www.independent.co.uk/voices/brexit-latest-eu-russia-uk-allies-theresa-may-jean-claude-juncker-putin-sergei-skripal-a8270636.html>

<https://www.europaportalen.se/2018/03/debatt-lat-inte-framtidsradsla-och-protektionism-styra-eu>

<https://www.europaportalen.se/teman/sveriges-eu-avgift>

<https://urskola.se/Produkter/179981-Lararrummet-EU-pa-schemat>

<https://www.ekonomifakta.se/globalassets/eu-i-klassrummet-ekonomifakta.pdf>

<https://urskola.se/Produkter/182090-Vem-bestammer-vad-pa-latt-svenska-EU>

<https://www.svt.se/nyheter/svtforum/kinas-inflytande-i-eu>

www.ne.se - Nationalencyklopedin

<https://duckduckgo.com/> - En sökmotor som inte spårar dig

<http://factlab.com/#lo=1> - Dagens nyheterers skolsajt

www.filmochskola.se – en del av Swedish Film - En strömmande sajt med utbildningsfilmer från Cinebox och Filmo samt spelfilmer från Swedish Film. De flesta filmerna på sajten går även att beställa som dvd.

PROGRAMMEN STÄMMER VÄL MOT LÄROPLANERNAS SYFTE OCH KURSMÅL I LGR11 SAMT GY11:

LGR11

SAMHÄLLSKUNSKAP ur ämnets syfte:

Människor har alltid varit beroende av att samarbeta när de skapar och utvecklar samhällen. I dag står människor i olika delar av världen inför både möjligheter och problem kopplade till globalisering, interkulturella relationer och hållbar samhällsutveckling.

Åk 7-9, centralt innehåll

Individer och gemenskaper

- Sveriges befolkning, dess storlek, sammansättning och geografiska fördelning. Konsekvenser av detta, till exempel socialt, kulturellt och ekonomiskt.
- Immigration till Sverige förr och nu. Integration och segregation i samhället.

CINEBOX

En del av Swedish Film AB

Box 6014 • 171 06 Solna • SWEDEN • Tel: 08-509 025 63 • Fax: 08-445 25 60
info@cinebox.se • www.cinebox.se

Information och kommunikation:

- Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll /.../
- Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet.

Rättigheter och rättsskipning:

- Demokratiska fri- och rättigheter samt skyldigheter för medborgare i demokratiska samhällen. Etiska och demokratiska dilemman som hänger samman med demokratiska rättigheter och skyldigheter.
- Hur mänskliga rättigheter kränks i olika delar av världen.

Samhällsresurser och fördelning

- Hur länders och regioners ekonomier hänger samman och hur olika regioners ekonomier förändras i en globaliserad värld.

Beslutsfattande och politiska idéer:

- Sveriges politiska system med Europeiska unionen, riksdag, regering, landsting och kommuner. Var olika beslut fattas och hur de påverkar individer, grupper och samhället i stort. Sveriges grundlag

GY11

SAMHÄLLSKUNSKAP ur ämnets syfte:

Eleverna ska utveckla följande: Kunskaper om demokrati och de mänskliga rättigheterna såväl de individuella som de kollektiva rättigheterna, samhällsfrågor, samhällsförhållanden samt olika samhällens organisation och funktion från lokal till global nivå utifrån olika tolkningar och perspektiv. Förmåga att söka, kritiskt granska och tolka information från olika källor samt värdera källornas relevans och trovärdighet.

Samhällskunskap 1a1, 50 poäng:

- Maktfördelning och påverkansmöjligheter i olika system och på olika nivåer utifrån olika demokratimodeller /.../.
- Mediers innehåll och nyhetsvärdering i samband med frågor om demokrati och politik.

Samhällskunskap 1b, 100 poäng:

- De mänskliga rättigheterna, vilka de är, hur de förhåller sig till stat och individ och hur man kan utkräva sina individuella och kollektiva mänskliga rättigheter.
- Demokrati och politiska system på lokal och nationell nivå samt inom EU. Internationella och nordiska samarbeten. Medborgarnas möjligheter att påverka politiska beslut på de olika nivåerna. Maktfördelning och påverkansmöjligheter i olika system och på olika nivåer.
- Samhällsekonomi, till exempel ekonomiska strukturer och flöden i Sverige och internationellt. Försörjning, tillväxt och företagande, resursanvändning och resursfördelning utifrån olika förutsättningar.
- Mediers innehåll och nyhetsvärdering.

Samhällskunskap 2, 100 poäng, ur centralt innehåll:

- Det nutida samhällets politiska utveckling utifrån historiska ideologiska villkor, till exempel mänskliga rättigheter, nationalism, kolonialism och jämställdhet, i relation till maktfördelning och ekonomiska villkor. Frågor om aktörens handlingsfrihet kontra strukturella villkor.
- Källkritisk granskning, tolkning och värdering av information från olika medier

Samhällskunskap 3, 100 poäng, ur ämnets syfte:

- Ett komplext samhälle med stort informationsflöde och snabb förändringstakt kräver ett kritiskt förhållningssätt och eleverna ska därför ges möjlighet att utveckla ett sådant. Det omfattar förmåga att söka, strukturera och värdera information från olika källor och medier samt förmåga att dra slutsatser utifrån informationen.

Internationell ekonomi, 100 poäng, som bygger på kursen samhällskunskap 1a2 eller kursen samhällskunskap 1b.